

La desunió de la UMP, o com Sarkozy escala cap a l'Elisi

Després de la dimissió d'Alain Juppé de la presidència de la UMP el passat 16 de juliol, s'obre la cursa per aconseguir la direcció del partit hegemònic de la dreta francesa, actualment en el poder. El president de la república, Jacques Chirac, i l'actual ministre d'Economia, Nicolas Sarkozy, es veuen les cares.

El 14 de juliol, dia de la festa nacional francesa en què se celebra la revolució de l'any 1789, després de la tradicional desfilada de les tropes franceses, el president de la república fa una intervenció en directe a la televisió per explicar en quin punt es troben les iniciatives engegades pel Govern. Enguany, Jacques Chirac no va desapropiar l'ocasió per carregar contra el ministre d'Economia i Finances i ex-ministre de l'Interior Nicolas Sarkozy per les seves pretensions a la presidència del seu partit UMP (Unió per la Majoria Presidencial). Encara que aquest últim no s'hagi pronunciat directament sobre la seva candidatura al capdavant de la formació de dreta, tot apunta que Nicolas Sarkozy podria ser la nova cara del partit. Començaria, així, una cursa cap a l'Elisi, que el convertiria en el primer contrincant de Chirac per a les presidencials del 2007.

Fins ara, la UMP havia estat presidida pel neogaullista i chiraquià Alain Juppé, que va dimitir formalment el passat 16 de juliol. La renúncia de Juppé al cap de la UMP arriba després que al gener fos condemnat a deu anys d'inhabilitació per a càrrec públic i a un any de presó, acusat de crear treballs ficticis del partit RPR a l'Ajuntament de París quan Jacques Chirac n'era alcalde. Aquest enrenou ha deixat Chirac sense delfí, perquè Juppé ha estat l'home de confiança del president durant totes les etapes políti-

ques. Es perfilava com el seu successor al capdavant del partit.

Tanmateix, Alain Juppé continua sent diputat i alcalde de Bordeus. A poc a poc, Monsieur Juppé anirà abandonant els càrrecs polítics que ocupa, però només a poc a poc, per deixar la porta oberta per si de cas l'apel·lació que ha fet a la sentència dóna fruits. Però la revisió de la sentència no es farà fins a l'octubre i certament té molt poques possibilitats de prosperar. A més, els francesos no veuen amb bons ulls un possible retorn de Juppé a la vida política, encara que aquest aconseguixi un alleugeriment de la pena, sobretot pel que fa a la inhabilitació durant una dècada. Segons un sondeig publicat a mitjan juliol, el 70% dels francesos desaprova que Juppé torni a l'escena política francesa. Això significa, si més no, el final de la seva carrera política.

Una vida política que s'ha perfilat seguint les passes de Jacques Chirac. Juppé va començar el seu periple polític l'any 1976 com a cap del gabinet de Chirac, quan aquest era primer ministre. Ha estat director de Finances i d'Afers Econòmics a l'alcaldia de París, ministre d'Afers Estrangers, director de campanya de Jacques Chirac per l'elecció presidencial al 1981, diputat europeu del 1984 al 1986. També ha estat portaveu del Govern, ministre d'Afers Estrangers i primer ministre l'any 1995. Des de l'any 2002 era president de la UMP i el

més presidenciable de tot l'entorn de Chirac.

Sarkozy: via lliure cap a l'Elisi. La decapitació del partit del Govern deixa el camí lliure a la cursa de Nicolas Sarkozy cap a la presidència. Una opció amb què Chirac no està gens d'acord. Malgrat que el pròxim congrés de la UMP no se celebrarà fins al proper novembre i fins que res no estigui tancat, les tensions van sorgint al nucli fort del partit del Govern. Chirac intenta per tots els mitjans que l'impopular primer ministre Jean-Pierre Raffarin es quedi a Matignon i que l'ambició de Sarkozy no surti de Bercy abans d'hora, almenys fins que s'acabi el seu regnat el 2007.

Durant la intervenció del 14 de juliol, Chirac va deixar ben clar que és ell el qui mana sobre tots els ministeris, fent referència directa al ministeri d'Economia: "Jo sóc el que dirigeix, ell és el que executa", va dir el president omnipresent. La premsa francesa s'ha fet ressò de la duresa amb què Chirac va parlar de Sarkozy, i del fet que aquest no reaccionés directament al desafiament del president. Chirac ha sentenciat la incompatibilitat d'acumular la funció de president del partit amb un altre càrrec polític, és a dir, de ser ministre al mateix temps que president del grup polític del Govern, i ha amenaçat de destituir qualsevol membre de l'executiu que no dimiteixi si pren la decisió de presentar-se com a candidat a la presidència del partit. Tingui raó o no, Chirac sembla que no es recorda de quan ell va acumular dues funcions exercint d'alcalde de París pel RPR i de president del mateix partit.

L'opinió pública francesa espera que Sarkozy contraataqui, però aquest home és la força tranquil·la: "La política demana calma, control d'un mateix i serenitat", va afirmar. Sarkozy prefereix no entrar en polèmica per no debilitar, segons ell, el partit, com va passar amb l'esquerra francesa. Però el fet és que no hi ha hegemonia política de la dreta francesa i els militants de la UMP pròxims a Sarkozy ja han criticat amb duresa l'atac de Chirac al seu ministre d'Economia i alguns fins i tot han retret al presidenciable la seva paciència envers els propòsits del president. Dos dies després de la

Jacques Chirac, amb la seua esposa, celebra la victòria en les passades eleccions presidencials, el maig del 2002. Per a les pròximes, el 2007, el candidat de la dreta podria ser Nicolas Sarkozy.

intervenció televisada de Chirac, Nicolas Sarkozy es va dirigir a 1.500 militants a La Baule, prop de Nantes. Tot-hom esperava que Sarkozy reprengués les paraules de Chirac, però no ho va fer. No ha volgut entrar en polèmica, però ha deixat veure entre línies que està disposat a anar fins al final: "No faré coses en què no cregui. Ningú no és propietari de

la seva cartera ministerial, ningú no està obligat a anar en contra de les seves conviccions", va dir.

L'entorn de la UMP afirma que tots dos són els homes forts del partit i que s'assemblen molt. Aquesta seria la causa aparent de la seva confrontació. Jacques Chirac és el patró del partit i de l'estat, però Sarkozy gaudeix d'una popularitat

Nicolas Sarkozy, ministre d'Economia i Finances, és ara mateix, el polític de la dreta francesa més prometedor. Després dels problemes amb la justícia que han apartat Alain Juppé de la política, ell és l'únic que pot disputar la direcció de la UMP a Jacques Chirac.

incomparable entre els militants de la dreta, i la seva ambició és, sens dubte, l'Elisi.

Els dos homes polítics van partir peres fa gairebé deu anys, però fins llavors havien estat treballant braç a braç dins de l'RPR. Fins i tot Chirac va confiar l'aprenentatge del món polític a la seva filla Claude quan aquesta va començar a treballar al gabinet del seu pare a l'Ajuntament de París l'any 1989. Ella dirà que és un magnífic professor de política. La qual cosa, evidentment, no posa en dubte ni el cap de l'estat. L'origen de la desavinença s'ha d'anar a buscar a les eleccions presidencials del 1995. La dreta francesa va presentar dos candidats: Jacques Chirac i Edouard Balladur, que havia estat primer ministre. Aquest darrer va rebre el suport del partit de centre UDF i d'alguns membres del partit gaulista, entre ells Nicolas Sarkozy. Des de llavors, Chirac i Sarkozy van trencar l'harmonia que els unia. Sarkozy va continuar escalant en el partit gràcies a la seva perseverança i la seva popularitat entre els militants del partit. Fins i tot el setmanari francès *L'Express* l'ha escollit junt amb la seva dona, Cécilia, descendència directa del compositor musical Isaac Albéniz, com una de les parelles de l'any.

L'estat Chirac. Mentre que la fractura entre el número dos del Govern i el president de la república es fa cada cop més patent, Chirac intenta envoltar-se dels seus homes forts als diferents òrgans de decisió de França i imposar, així, el que alguns diaris anomenen l'estat Chirac. L'exministre d'Economia i de Finances Francis Mer, de seixanta-cinc anys, apartat del Govern després de la desfeta del partit de dreta en les eleccions regionals i cantonals, podria convertir-se així en el nou director de l'empresa pública d'electricitat i de gas EDF-GDF, substituint l'actual François Roussely. De moment, res no és oficial, però el Govern prepara l'escenari. A principi de juliol, el Senat va aprovar una esmena per suprimir el límit d'edat per poder dirigir una empresa estatal, fixat fins ara en els seixanta-cinc anys.

En referència al primer ministre, Jean-Pierre Raffarin, Chirac el manté costí el que costí. Aquest encara no s'ha refet de la seva desfeta en les eleccions regionals, cantonals i en les últimes, les europees, totes tres a la primavera. Una decadència que va començar ara fa un any amb els efectes devastadors de la canícula que va causar 15.000 morts l'estiu passat mentre que Raffarin continuava les seves vacances i intentava minimitzar

les conseqüències. Una actitud que li va costar la poca popularitat de què gaudia. L'endemà de les eleccions regionals, Raffarin va presentar la seva dimissió, però Chirac el va refermar en les seves funcions. El primer ministre va haver de fer canvis ministerials per afrontar la davallada del seu partit, UMP, i netejar així la cara del Govern, que durant el primer semestre de l'any ha rebut crítiques a dreta i a esquerra sobre la seva gestió en temes tan importants per als francesos com la reforma de la seguretat social o el canvi d'estatut de l'empresa pública d'electricitat i gas.

Aventurar-se a dir que la UMP està en crisi podria ser arriscat, però el cap del partit està lliure i la cursa per apoderar-se de la seva direcció ja ha començat. Els militants estan clarament dividits entre els incondicionals de Chirac i els que donen suport al ministre d'Economia, Nicolas Sarkozy. Com va recomanar, el malparat Juppé, en la seva carta d'acomiadament, s'haurà "de perseverar en la unió" perquè el partit continuï funcionant, però el que haurà de valorar Sarkozy és si aquesta unió no posa en perill el seu camí cap a la presidència.

Aida Palau Sorolla
(París)